



discussiedocument

Meer ruimte voor innovatie in de financiële sector

DUFAS¹ stelt in het kader van de verbetering van de dienstverlening door de toezichthouders de criteria van gelijke bescherming van de klant en gelijke behandeling van de ondernemingen, Fintech of niet, centraal. DUFAS telt het zeer op prijs dat de toezichthouders nadenken over verbetering van hun dienstverlening.

De klant van vermogensbeheerders heeft behoefte aan innovatie: die wil meer digitaal, meer gemak, meer transparantie en lagere kosten. Dit is al geruime tijd een uitdaging voor vermogensbeheerders waarop continue nieuwe antwoorden worden gevonden en oplossingen worden aangeboden. Individueel en collectief vermogensbeheer is een zeer innovatieve sector, die baat zou kunnen hebben bij een soepeler beleid van de toezichthouders.

DUFAS is er voorstander van dat de toezichthouders innovatie in de financiële sector stimuleren en faciliteren. In het laatste jaar is in dit verband ‘Fintech’ als verzamelnaam in zwang gekomen. Maar de toepassing van moderne (ICT) technologieën in de financiële sector is een minder recent verschijnsel dan velen denken. Webwinkels en internetbankieren zijn heel bekende en goed ingeburgerde voorbeelden.

- 1. Wat vindt u van de acties die AFM en DNB hebben geïnitieerd?**
- 2. Sluiten de doelstellingen en activiteiten van de InnovationHub aan bij de wensen in de markt?**

DUFAS is positief over de acties van DNB en AFM deze bijbehorende consultatie. Verbeterde informatievoorziening door middel van een InnovationHub, efficiëntere behandeling van vergunningaanvragen en zeker ook een actieve dialoog met marktpartijen hierover, zijn allemaal behulpzaam bij het ontwikkelen van innovatieve producten en de vormgeving van toezicht. Het uiteindelijke doel van deze acties moet zijn het creëren van duidelijkheid en efficiënte processen (bijvoorbeeld bij het verstrekken van nieuwe vergunningen) en een nieuwe manier van werken.

DUFAS wil benadrukken dat in financiële dienstverlening de bescherming van de cliënt, consument of (particuliere) belegger voorop moet blijven staan. Het enkele schrappen van een regel, omdat die innovatie zou belemmeren is geen goed idee. Als kan worden betoogd dat een regel de bescherming van de klant niet (meer) dient of bij een bepaalde omvang van een onderneming niet nodig is, moet de vraag gesteld worden of de regel überhaupt nog wel zinvol is. In dit verband merkt DUFAS ook op dat niet alleen het internationale *level playing field* van

¹ DUFAS, voluit de Dutch Fund and Asset Management Association, is de brancheorganisatie van vermogensbeheerders en beheerders van beleggingsinstellingen (ook wel *asset managers* genoemd) in Nederland. Onze belangenvereniging kent, naast onafhankelijke vermogensbeheerders, leden uit de bankensector, verzekerings-, vastgoed- en pensioensector, alsmede bewaarbedrijven.



belang is, maar ook het *level playing field* met ondernemingen die voor dezelfde dienstverlening geen *fintech* gebruiken.

DUFAS is het daarom eens met de stellingname van de toezichthouders dat zij “daarom de balans [zullen] moeten vinden tussen het bieden van ruimte aan innovatie in de financiële sector en het bewaken van de potentiële risico’s die uit deze innovaties voortkomen.”

De AFM en DNB hebben gezamenlijk een *InnovationHub* gelanceerd en in het verlengde daarvan een *Regulatory Sandbox* opgericht. Het belangrijkste doel van de *Innovation Hub* is volgens het discussiedocument om zowel nieuwe als bestaande marktpartijen te ondersteunen bij vragen over regelgeving en beleid in het kader van innovatieve concepten of ideeën. Hierbij gaat het vooral om het bieden van informele ondersteuning aan nieuwe toetreders in een vroege fase van het operationaliseren van een innovatief product of financiële dienst, dus voorafgaand aan een kostbaar en tijdrovend vergunningentraject.

DUFAS staat er in dit verband achter dat dit initiatief zich niet beperkt tot *fintech*, maar zich uitstrekt over alle innovatie. DUFAS is echter ook van mening dat de toezichthouder hierin ook verplichtingen moeten aangaan. Zij moeten onder normale omstandigheden blijven staan achter gegeven opinies en adviezen (behoudens wanneer zij verkeerd of onvolledig zijn inge-licht). In het kader van een *level playing field* zullen zij dit ook buiten het kader van de *Innovation Hub* moeten doen.

Wel tekent DUFAS aan dat het discussiestuk niet duidelijk is over zijn reikwijdte, omdat het begrip innovatie niet omschreven of gedefinieerd wordt.

De toezichthouders signaleren dat vergunningtrajecten moeizaam en tijdrovend kunnen zijn. Dat is juist, maar dat speelt niet alleen maar in het geval van innovaties of innovatieve partijen. In het kader van gelijke behandeling en *level playing field* is DUFAS dan ook van mening dat alle verbeteringsmaatregelen die genomen worden, voor iedereen moeten gelden, innovatief of niet. Zij moeten ook niet beperkt blijven tot slechts een sector, zoals kredietverlening.

Verbeteringen in de websites, vooral met betrekking tot vindbaarheid van relevante informatie, zijn in dit verband cruciaal. Voor de AFM website geldt dat veel informatie alleen of het eenvoudigst te vinden is via Google.

Het zou goed zijn als de toezichthouders regels/beleid openbaar maken over de vraag of en hoe er een scheiding wordt aangebracht tussen informatiedeling in de *Innovation Hub* en bij regulier toezicht.

- 1. Herkent de markt bovengenoemde scenario’s? Welke andere trends en risico’s met betrekking tot innovatie zijn relevant voor de toezichthouders?**
- 2. Herkent de markt de geïdentificeerde implicaties van de scenario’s? Welke risico’s zouden de toezichthouders het hoogst moeten prioriteren?**
- 3. Welke andere stappen kunnen de toezichthouders zetten om innovatieve ontwikkelingen te accommoderen zonder dat dit ten koste gaat van de toezichtdoelstellingen van AFM en DNB?**

In het rapport Technologische innovatie en de Nederlandse financiële sector schetst DNB drie



scenario's:

1. Adoptie door gevestigde spelers
2. Fragmentatie als gevolg van Fintech
3. Absorptie door BigTech.

Naar de mening van DUFAS is het zeer wel denkbaar dat alle scenario's zich in dezelfde markt op hetzelfde moment zullen voordoen. Zij sluiten elkaar niet uit en er is ook geen reden om aan te nemen dat een of meer van de mogelijkheden zich niet zullen voordoen. Een gemengd scenario, combinaties van de drie scenario's, is het meest waarschijnlijk.

Interessanter zou zijn het ontwikkelen van scenario's die niet alleen iets zeggen over de aanbodkant van verlening van financiële diensten, maar ook over de vraagkant. Welke soort klant zal de voorkeur geven aan welk type dienstverlening? Hoe zullen die marktsegmenten zich ontwikkelen? Daarnaast behoort bij scenario-denken dat men zich afvraagt welke drivers in de markt in de toekomst het belangrijkste zullen zijn en daarbij is het onvoldoende om slechts te kijken naar de aanbodkant van de markt. Een belangrijke *driver* zal ook zijn de kwalitatieve ontwikkeling van de digitale communicatie, dat wil zeggen, de snelheid en betrouwbaarheid (lees ook *digi-crime*) daarvan.

Fintech is vanuit het perspectief van vermogensbeheerders vooral van belang in de sfeer van distributie (van vermogensbeheerproducten en -diensten) en de sfeer van transacties (die door *blockchain* wellicht goedkoper kunnen worden). Het is mogelijk dat waakzaamheid van de toezichthouders op bijvoorbeeld het gebied van *churning* geboden is.

De toezichthouders kunnen verder in het algemeen de dienstverlening aan hun klanten, de onder toezicht staande instellingen verbeteren. Mogelijkheden zijn vaste contactpersonen voor instellingen, een doelstelling over tijdig vragen beantwoorden (of ze nu schriftelijk of mondeling gesteld worden), en dergelijke.

- 1. Kan een regulatory sandbox of een vergunning onder voorwaarden het starten van financiële onderneming of innovatie vergemakkelijken?**
- 2. Sluit de omschrijving van het concept regulatory sandbox, respectievelijk van de vergunning onder voorwaarden, aan op de behoeften in de markt?**
- 3. Welke bedrijfsmodellen lenen zich eventueel voor een deelvergunning?**
- 4. Is er in de markt behoefte aan de opt-in vergunning?**

DUFAS is voorstander van het concept van beperkte vergunningen op maat, maar niet alleen voor innovatieve bedrijven. Het moet mogelijk zijn, naast een vergunning voor het gehele bedrijf van bijvoorbeeld bankieren, verzekeren of vermogensbeheer, een vergunning te krijgen voor de deelactiviteit die de onderneming daadwerkelijk beoogt, waarbij eisen die gesteld worden vanwege een andere activiteit dan degene die men daadwerkelijk uitoefent, niet opgelegd worden. Het kan daarbij gaan om allerlei soorten eisen, van rapportageverplichtingen tot solvabiliteitseisen. Nu veel hiervan afhankelijk is van de tekst van Europese regelgeving, wordt de meeste soelaas hiervoor geboden door het proportionaliteitsbeginsel dat ten grondslag ligt aan veel van die regels en er vaak ook expliciet deel van uitmaakt. De nationale wetgever moet dan ook diezelfde proportionaliteit mogelijk maken.



Een *regulatory sandbox*, dus een gecontroleerde omgeving voor het testen van innovaties in producten, diensten en bedrijfsmodellen, kan nuttig zijn voor de innovatie. Maar zodra die testen betekenen dat er werkelijk transacties in de markt plaatsvinden, moet klantbescherming voorop staan en moet de vraag beantwoord worden of de ontheffing niet beter kan worden gevolgd door het schrappen voor alle marktpartijen van de regel waarvan ontheffing gevraagd wordt. Zeker wanneer deze *sandbox* moet helpen de time to market te verkorten, moet die gelden voor alle typen ondernemingen, en niet alleen voor *Fintechs*.

Tijdelijke ontheffingen kunnen ook een rol spelen, maar in verband met het *level playing field* moeten de resultaten van het onderzoek naar die activiteiten openbaar gemaakt worden. Het vraag-antwoord-spel tussen innovator en toezichthouder moet ook vrijwel onmiddellijk leiden tot openbare antwoorden op gestelde vragen.

De opt-in vergunning is als wettelijke optie nuttig, niet omdat duidelijk is of en wie er gebruik van zou maken, maar in de vermogensbeheer sector is veelvuldig gebruik gemaakt van de AIFM-vergunning, ook door partijen die strikt genomen vrijgesteld waren. Het is het aanbieden van een wettelijk optie, die de ondernemer meer ruimte geeft, en daarom alleen al aanbevelenswaardig.

Het discussiedocument roert ook het onderwerp van *crowdfunding* platformen aan. In dit kader heeft de regering in 2015 een vrijstelling verleend van het provisieverbod. Gezien de door de wetgever bij het invoeren van het provisieverbod voor beleggingsondernemingen beargumenteerde nadelen verbonden aan provisie, is DUFAS van mening dat de wetgever ook hier consequent moet zijn: als provisie zo slecht is, geldt dat niet alleen voor beleggingsondernemingen, maar ook voor *crowdfunding* platforms. Niet elke vrijstelling voor FinTech is verstandig.

Wij zijn graag tot nadere toelichting bereid. Daarvoor kunt u contact opnemen met

mr. R.E. Batten

☎ 070 333 8778, ✉ rb@dufas.nl